

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

De wees-discipelen

.....en keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap

Lucas 24:52b

De zondag tussen Hemelvaart en Pinksteren plegen we wel te noemen: de wees-zondag.

Wees-zondag, omdat Christus, de Koning der kerk, de Zijnen heeft verlaten, althans wat betreft Zijn lichamelijke tegenwoordigheid.

Nu zijn Zijn discipelen wezen geworden. En het is toch wel heel erg wanneer een kind wees wordt. Bij een kind hoort toch een vader en bij een kind hoort een moeder. En als een kind nu zowel vader als moeder moet missen, dan is zo'n wees-kind toch wel diep te beklagen.

Welnu, nog oneindig veel meer dan vader en moeder samen was de Heere Jezus voor Zijn jongeren op aarde geweest. Hij betekende toch alles voor hen. En hadden ze niet alles verlaten, om Hem als hun Leidsman te volgen?

Maar nu is Hij van hen heengegaan. Met hun eigen ogen hebben ze Hem zien heengaan, opvaren. Ze hebben Hem nagestaard totdat die wolk Hem onderschepte.

En hoe leeg, hoe verlaten, hoe zielsbedroefd moeten ze daar nu hebben gestaan. Hoe verdrietig zullen ze elkaar hebben aangekeken. En met ogen, beneveld door tranen, zullen ze zijn teruggekeerd naar Jeruzalem. Beklagenswaardige wezen!

Maar toch: nee! Niets van dat alles! Deze wezen zijn niet te beklagen. Ze zijn alleen maar te benijden!

En ze zijn niet bedroefd. In geen enkel opzicht! Ze zijn alleen maar verheugd! Ze keren terug naar Jeruzalem met grote blijdschap!

En het is gegronde blijdschap.

Immers: hoe was hun Meester van hen heengegaan? Terwijl Hij hen zegende. En zij waren in aanbidding neergeknield. Onder Zijn zegenende handen, die eens doorboord waren op Golgotha, die getuigden van de zalige werkelijkheid: het is volbracht! En de zegen daarvan deelt Hij hun mee. Met grote blijdschap! O, ze gunnen hun Meester Zijn hemelvaart zo. Ze aanbidden Hem, nu aan Hem wordt vervuld wat de apostel later in deze woorden uitdrukt: daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven welke boven alle naam is, opdat in de naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders. Zouden de discipelen zich niet verblijden in de verheerlijking van hun Meester?

Er is nog meer! Wanneer op de grote Verzoendag onder Israël de hogepriester was binnengegaan in het heilige der heiligen, dan zag het volk hem niet meer. Maar ze wisten het: de hogepriester is daarbinnen "ons ten goede"! Want hij is naar binnengegaan met het offerbloed, om daarmee verzoening te doen bij God voor onze zonde.

Welnu: dat mogen de discipelen ook weten in het geloof: Jezus is binnengegaan in het hemels heiligdom met Zijn eigen bloed, om als de grote Hogepriester bij de Vader te pleiten op Zijn eigen werk voor Zijn strijdend volk hier op aarde. We zien Hem wel niet meer met ons lichamelijk oog, maar Hij is daarboven "ons ten goede"!

En ze keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap. Als wees-discipelen. Ja, maar ze zijn toch ook weer geen echte wezen. Had Jezus, Die toch de Waarheid Zelf is, voor Zijn heengaan niet gezegd: "En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen, tot de voleinding der wereld"?

En had Hij hun niet beloofd dat Hij hen, niet lang na deze dagen, de Trooster zou zenden, dat ze gedoopt zouden worden met de Heilige Geest, Die het levend contact zou onderhouden tussen het verheerlijkte Hoofd in de hemel en Zijn lichaam, Zijn kerk hier op aarde. De Heilige Geest, Die hen zal doen delen in de volle zegen, door Christus verworven in de weg van Zijn verzoenend lijden en sterven. Wees-discipelen. Ja, maar dan toch met die heerlijke belofte van hun Meester: Ik zal u geen wezen laten!

Het wordt Pinksteren!

En ze keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap.

Blijdschap om Jezus! Blijdschap door Jezus! Blijdschap in Jezus!

Nee, in deze blijdschap is niets opgeschroefds. Niets aangepaat. Niets zelf-gemaakts.

Het is die blijdschap, die aanbiddende verwondering, die een arme, in zichzelf doemschuldige zondaar smaakt onder Jezus' doorboorde, zegenende handen!

Lezers, leerden wij die plaats al vinden? Onder Jezus zegenende handen?

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

In de afgelopen periode konden we 3 nieuwe abonnees inschrijven en werd f 125,- aan giften ontvangen. Hiervoor onze hartelijke dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202. Postbank 704350.

Van de redactie

We vernamen dat ds. G. Bouw goed mag herstellen, wat reden is tot dankbaarheid, daar hij geruime tijd uitgeschakeld is geweest. De Heere heeft de middelen willen zegenen. We hopen dat hij binnen afzienbare tijd zijn werk weer mag doen in de gemeente. Ds. P. den Butter is geopereerd vanwege hernia. Hij is weer thuis en het mag goed met hem gaan. We wensen ook hem toe dat hij spoedig zijn werk weer zal mogen doen.

We werden opgeschrikt door het plotselinge overlijden van ds. B. Bijleveld. De Heere zij de nabestaanden goed en nabij. Hemelvaart ligt achter ons en de Pinksterdagen voor ons. De Heere werke rijkelijk onder jong en oud door de werking des Heiligen Geestes, Die overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel.

AvH.

Zondag: van rust- naar werkdag? (4)

Het uitwendig onderhouden van de sabbat

3). Dat wij de sabbat ook uitwendig moeten onderhouden. De afwisseling: zes dagen van arbeid en één van rust, dus van arbeid en rust, van inspanning en ontspanning. Het Hebreeuwse woord van roeach in Exodus 20 betekent zich ontspannen, na volbrachte taak van rust genieten. Evenals die van dag en nacht, van waken en slapen, als scheppingsordinantie is en blijft voor deze bedeling des tijds van

kracht. Wij moeten op één van de dagen der week rusten van de arbeid, om hem te kunnen heiligen tot Gods eer. De uitwendige sabbat is dus negatief zondagsrust en positief zondagsheiliging. De eerste is het middel tot de tweede. Wij moeten rusten van de arbeid om de dag te kunnen heiligen. Samenvattend kunnen wij dus zeggen: de zegen des Heeren droeg een heilig karakter. Door die zegen Gods werd de sabbat geheiligd, afgezonderd van de andere dagen tot een heilig gebruik apart gesteld. De zevende dag werd een dag der heiliging, waarop de mens tot zichzelf moet komen en nader tot God. Het goddelijk handelen in de schepping spiegelt zich week na week in het leven van de mensen af. In de instelling van de sabbat na de zesdaagse arbeid wordt ook *het werkverbond* afgebeeld, dat God met de eerste mens sloot. Immers dat werkverbond rustte op de regel: door werken moet u o mens, komen tot rust "doe dat, en gij zult leven!"

In de tegenstelling van de sabbat werd de mens gepredikt, dat hij nog niet was waar hij zijn moest, dat hij tot volmaaktheid moest voortvaren. God gaf hem in de sabbat een doel na te streven namelijk het verwerven van de eeuwige rust en het leiden van de schepping tot de volle rust.

De zondag heeft dus in de schepping een bijzondere plaats gekregen. De zondag is niet alleen *religieus* van grote betekenis doch heeft ook grote sociale waarde voor de samenleving. Wanneer dan ook het probleem van de zondagsarbeid besproken moet worden dan zullen *beide facetten* daarin betrokken worden. Werken en rusten moeten in hun onlosmakelijk verband en samenhang worden gezien. Samen maken zij deel uit van de goddelijke levensroeping van de mens *als navol-*

ger Gods. Er is met eerbied gesproken een goddelijk levensritme van arbeid en rust. De zondag herinnert de mens eraan dat zijn arbeid als zodanig niet de zin van het leven uitmaakt. De zin van het leven ligt in de navolging van de dienst des Heeren in arbeiden en rusten beide. Het zijn niet de mens en zijn menselijke belangen die op de zondag prevaleren. De Heere Die deze dag in Zijn scheppingsorde heeft vastgelegd deed dit opdat die dag aan Hem gewijd zou zijn en worden. Daarnaast heeft God de wekelijkse rustdag (zondag) ingesteld om een onderbreking te geven van het levens- en arbeidsritme.

Zonder deze onderbreking zou de mens slaaf worden van zijn arbeid. Juist op deze dag zullen alle beslommeringen afgelegd moeten worden. De glijdende werkweek, de volcontinu-arbeid, de zondag als werkdag gaan gebruiken, isoleert en belemmert de mens in zijn dienen van de Heere en in de beleving van de *gemeenschap der heiligen*. Het is een *aanranding* van God Zelf en van de mens, die naar Gods beeld geschapen is.

Waarde voor het gezinsleven

Voor al in het hedendaagse leven nu grotere groepen in ploegendiensten hun arbeid moeten verrichten met de wisselende werk- en schooltijden, denk ook aan onze kinderen, die *hele* dagen verblijven op de scholen waardoor in de week zelden of nooit *gezamenlijk* de maaltijden kunnen worden genuttigd, een ieder voor *zichzelf* moet bidden en bijbellezen of het *bijbellezen* erbij inschiet is de zondag nog de enige dag waarop het gehele gezin samen kan zijn. Samen de maaltijden gebruiken, samen in gebed gaan, Gods Woord lezen, daardoor wordt de band in het gezin verstevigd omdat God die band legt. Een *dergelijke* gezinsverband en *samenleving* zal een gunstige uitwerking hebben op de plaatselijke, regionale, nationale en zelfs internationale *samenleving*. Kan zelfs de zondag niet meer *gezamenlijk* worden beleefd, wordt de regelmaat in het gezinsleven verstoord en het contact met ouders en kinderen geschaad dan zal hiervan ook een ongunstige invloed uitgaan op het geheel van onze *samenleving* en dat blijkt al tientallen jaren het geval te zijn en het wordt nog erger.

Geestelijke volksgezondheid

Aan de lichamelijke volksgezondheid worden kapitalen uitgegeven, en

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" opzenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 01806 - 13069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

terecht als het binnen de bijbelse grenzen blijft, maar wat zal het alles baten als niet tevens de geestelijke gezondheid wordt bevorderd. Wat zal het baten zo de mens de gehele wereld zou gewinnen en schade zou lijden aan zijn ziel?

De zondag moet dan ook voor de geestelijke volksgezondheid van onschatbare waarde en betekenis worden geacht. Zondagsrust en zondagsheiliging zijn de enige waarborgen om ook weer toegerust aan de arbeid te gaan. Dit alleen kan ook een werkelijke produktiviteitsverhoging tot gevolg hebben. De betekenis van de zondag zal aan ons volk met vernieuwde kracht voorgehouden moeten worden. (wordt vervolgd)

Katwijk aan Zee, Ds. J. Veenendaal.

Openingswoord ontmoetingsdag (2)

Tweede gedeelte van het openingswoord gesproken tijdens de middagsamenkomst op de ontmoetingsdag van Bewaar het Pand te Sliedrecht.

1 Cor. 15:6 "Daarna is Hij gezien van meer dan vijfhonderd broeders op eenmaal, van welke het merendeel nog over is, en sommigen ook zijn ontslapen"

De vijfhonderd broeders hebben daar de Koning mogen zien in Zijn opstandingskracht. Daar hebben ze mogen zien dat Hij leeft, dat Hij heeft overwonnen. Hij is overwinnaar van de strijd en..... Hij geeft Zijn volk de zegen. Neen, Hij belooft Zijn volk geen kalme reis, maar wel een behouden aankomst!

Hij zegt immers: "Ik leef en gij zult leven".

Van die vijfhonderd broeders zijn er ten tijde van Paulus' schrijven aan de gemeente van Corinthe, dus ruim twintig jaar later, nog velen in leven. Zij kunnen er nog van getuigen hoe de Heere daar aan hen verschenen is. Zij kunnen zeggen dat ze Hem met hun eigen ogen gezien hebben en met hun eigen oren hebben ze Hem gehoord.

Maar.... schrijft Paulus, sommigen zijn reeds ontslapen.

Wat is dat een tere benaming. Zij zijn ontslapen, d.w.z. zij zijn beginnen te slapen. Zo mag vanuit het geloof gesproken worden over het sterven. Hierin ligt ook opgesloten dat het met het sterven niet afgelopen is. De dood heeft het laatste woord niet. Sterven is God ontmoeten. Verschijnen voor de

Rechter, Die rechtvaardig oordelen zal. Dan is het lot voor eeuwig bepaald: eeuwig wel of eeuwig wee!

Het lichaam slaapt echter de slaap des doods. Doch eens zal het lichaam weer ontwaken. Het sterfelijke en het verderfelijke blijft in het graf achter. Maar op de jongste dag zullen de graven weer geopend worden. Als het lichaam wordt opgewekt, zal voor de gelovigen een heerlijk lichaam te voorschijn komen. Het zal gelijkvormig worden aan het heerlijk lichaam van Christus.

Sterven al Gods kinderen zo gemakkelijk? Och, in de praktijk van het leven zien we wel eens dat een kind van de wereld heel kalm sterft, soms kalmer dan een kind van God.

Maar.... het gaat over de binnenkant. Het gaat hier om hoe God het in Zijn Woord omschrijft. Hoe het door het geloof gezien moet en mag worden. God geeft Zijn kinderen ook bij het naderen van de dood wel eens dit uitzicht. Denk aan Stefanus, van wie we lezen: "hij ontsliep". Een vredige slaap brak zijn ogen. Hij sliep in, zoals een kind op moeders schoot inslaapt. God legde hem te slapen als op een bed van dons. Slapen, wetend dat Christus zal komen om te wekken. Ontslapen is dan ook sterven in de volle zekerheid van Christus' overwinning.

Kunt u zo sterven? Als u even denkt aan de laatste begrafenis, die u meemaakte: had u zo de Heere kunnen ontmoeten? Zoals u leeft, spreekt, werkt, handelt, of u nu jong bent, of oud, de dood komt en vreselijk is dan het sterven zonder Christus. Sterven wij in onze zonden, dan is de eeuwige donkerheid ons deel. Neen, de Bijbel spreekt niet alle doden zalig. Wel klinkt het: "Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen".

In de Heere sterven dat is nu alleen van toepassing op hen, die in hun

leven de Heere hebben leren kennen en nodig krijgen. Hoevelen zijn er die niet in de Heere leven, en van Hem en Zijn Woord en dienst zich niets aantrekken, maar wel graag in de Heere sterven. Maar dan gaat men met een ingebeelde hemel toch voor eeuwig verloren.

De ware gelovigen mochten in Hem het leven vinden. Dat betekende dat ze het voor de Heere moesten verliezen. Het leven uit eigen hand verliezen. Dat wil geen mens. Zalig echter, wanneer de Heere te sterk wordt, zodat je als een arme, verloren zondaar voor Hem en onder Hem terecht komt. Ze zijn met Hem gestorven en begraven om zo ook met Hem te mogen opstaan in een nieuw leven. Iemand zei: "Christenen kan men hieraan herkennen, nl. dat ze naar Christus ruiken". Van nature verspreiden we de reuk des doods, de reuk van de zonde en de wereld. Maar de reuk van Christus is de reuk van de ootmoed, de reuk van Hem, Die hun leven is. Zijn leven was dienen. Wel, dat wordt nu ook het leven van Zijn volk. "Och, of nu al wat in mij is Hem preez". Zie, zulken sterven niet als zij sterven gaan. Voor hen is sterven erven. Hen is immers een beter lot bereid. Dan is de dood een doorgang tot het eeuwige leven. Hun sterven is gewin. Dat is de zalige toekomst van de Kerk des Heeren. Dat is nu voor al degenen, die Zijn (dat is Christus') verschijning hebben liefgekegen. Daarom nogmaals de vraag: "horen wij bij die broeders"? Pas ervoor op om dat met een kerkelijke vanzelfsprekendheid af te doen! Zijn we door genade Zijn eigendom geworden? Dan mag het gelden dat niets ons zal scheiden van de liefde Gods in Christus. Hij haalt Zijn kinderen thuis. Hij heeft immers gezegd: "In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen. Ik ga heen om u plaats te bereiden".

Dordrecht, Ds. A. van de Weerd.

Nederlandse Geloofsbelijdenis (62)

Een geestelijke tafel

We moesten voor een aantal weken de artikelenserie over onze geloofsbelijdenis onderbreken. Het zal dan ook goed zijn, dat we het behandelde van de laatste tijd even voor de aandacht roepen.

We zijn bezig met artikel 35 over het Heilig Avondmaal. Daarbij hebben

we gezien: de instelling, het doel en de werking van dit sacrament. Nu zijn we gekomen tot wat genoemd zou kunnen worden de toepassing van wat tot nu toe beleden werd. Een goede toepassing behoeft niet lang te zijn. Deze is het zeker niet. Het gaat maar om één zin, al is die ook bepaald weer niet kort te noemen. In die éne zin

belijdt het ware geloof wat het Heilig Avondmaal voor het geestelijk leven inhoudt en wat voor kracht of ervan uitgaat in het hart van Gods kinderen. Het viel me op bij het doornemen van de verklaringen, dat er weinig op dit gedeelte wordt ingegaan. Sommigen gaan er zelfs zonder commentaar aan voorbij. Wellicht acht men, dat het hier te doen is om een stukje belijden, dat vanzelf volgt uit het voorgaande. Men kan ook menen dat er eigenlijk niet veel te verklaren valt. Het is immers een eenvoudige getuigenis. 't Lijkt me toch integendeel een goede en nodige zaak aan deze éne zin wel aandacht te geven. Juist dat eenvoudige getuigen moet ons aanspreken! De Avondmaalsbeschouwingen zijn bij meerderen nog wel goed orthodox, maar de beleving van wat het Avondmaal betekent voor eigen hart en leven wordt zo weinig gehoord. En dan moeten we niet denken aan een beleving, die heel wat zegt over zaken die de kern niet raken. De kern is hier de tegenwoordigheid van Christus. De Heilige Geest doet door een waar geloof delen in Christus en Zijn weldaden en werkt dat uit in de harten van de Zijnen. Zeker is daarbij min of meer licht, maar toch de wezenlijke beleving van wat de tafel des Heeren betekent kan het daarbuiten niet stellen. Daarvan horen we hier op een inderdaad eenvoudige maar daarom toch niet minder diepe wijze belijden: "Deze maaltijd is een geestelijke tafel, aan dewelke Christus Zich-Zelf ons meedeelt met al Zijn goederen en doet ons aan haar genieten, zowel Zich-Zelf als de verdiensten Zijns lijdens en stervens; voedende, sterkende en vertroostende onze arme troosteloze ziel door het eten Zijns vleses en haar verkwikkende en vermakende door de drank Zijns bloeds".

De achtergrond

Het is goed even stil te staan bij wat toch zeker als een belangrijke achtergrond erkend moet worden van dit bijzondere getuigenis. Lijnrecht staat dit namelijk tegenover de ongeneeslijke leer en praktijk van de kerk van Rome. Het is Gods genade geweest, dat de ogen van vooral Calvijn hier voor geopend zijn geworden.

De Roomse Kerk leert, dat de tegenwoordigheid van Christus aan Zijn tafel lichamelijk en stoffelijk is. Zodra de priester de instellingswoorden uitsprekt verandert het wezen van brood en wijn in het lichaam en bloed des Heeren, hoewel de eigenschappen

hetzelfde blijven. Het Heilig Avondmaal wordt bij Rome beheerst door het offer. Elke dag vindt het offer van het lichaam en bloed des Heeren plaats. In de mis wordt het offer opgedragen. Het offer op het altaar is één met het offer aan het kruis van Golgotha. Het is alleen geen bloedig offer, maar onbloedig. Door het opdragen van dat offer is er vergeving der zonden. Terecht spreekt onze Catechismus over verloochening van het enige offer van Christus en over een vervloekte afgoderij, als de hostie, het brood, vereerd wordt.

Hoe ongeestelijk en troosteloos is dit alles bij al de pracht en praal, waarmee de mis gevierd wordt. Hier is geen plaats voor het levende geloof en het werk van de Heilige Geest. Automatisch is er de gemeenschap met Christus en wordt de vergeving der zonden aanvaard. Hoe veel te meer is de eenvoudige bediening van het Heilig Avondmaal voor het ware geloof! Daar wordt het offer betekend dat eenmaal gebeurd is in het lijden en sterven van Christus. Daar wordt de vrucht van dat offer gekend door de Heilige Geest in de gemeenschap met de Christus. Vanuit die achtergrond spreekt het hier zo bijzonder, dat deze maaltijd een geestelijke tafel is. Geen maaltijd hier beneden is daarmee te vergelijken. Een maaltijd heeft in Gods Woord een aparte betekenis. Het is meer dan de gelegenheid om te eten en te drinken. De gemeenschap van allen, die er aanzitten, komt er vooral in uit. Maar déze maaltijd is enig, ingezet door de Koning der Kerk Zelf. Daar gaat het om de gemeenschap tussen Hem en de Zijnen, de gemeenschap tussen God en Zijn volk. De Heilige Geest maakt het waar in de weg van het ware geloof.

Zich-Zelf en al Zijn goederen

We vangen enkele klanken uit dit belijden op. Het Heilig Avondmaal is voor het ware geloof een geestelijke tafel, omdat Christus Zich-Zelf daar mededeelt aan de Zijnen met al Zijn goederen. Dat staat hier voorop. Niet de genieting, maar de mededeling van Christus van Zich-Zelf. Door de tekenen en zegelen is er de verzekering, dat die in waarheid geloven gemeenschap met Christus ontvangen. Door de Heilige Geest wordt dat uitgewerkt in hun hart. Dat gaat van Christus Zelf uit. Het ging van Hem uit, dat Hij Zich-Zelf heeft overgegeven aan het kruis om voor de schuld te betalen. Het gaat ook van Hem uit als Hij op

grond van Zijn lijden en sterven de vrucht daarvan schenkt in hun leven. Door de gevende Christus krijgen zij deel aan Hem-Zelf.

En dan: Zich-Zelf mét al Zijn goederen. Al Zijn goederen: we kunnen hier denken aan de gerechtigheid, het leven, de heerlijkheid. Het zijn de goederen die Hij verworven heeft en die Hij door Zijn Geest aan hen weg-schenkt. Door die goederen krijgen in zichzelf verloren zondaren alles terug, wat zij in de eerste Adam verloren hebben. En let er nu op: eerst de gemeenschap met Christus en dan met Zijn goederen. Zo spreekt ook ons Avondmaalsformulier ervan: "...opdat wij door die Geest...met Hem waarachtige gemeenschap zouden hebben, en al Zijn goederen...". Die goederen zijn onmisbaar. Wie kan voor God bestaan zonder de gerechtigheid, die Hij verworven heeft? Wie kan wezenlijk leven zonder het leven, dat Hij verworven heeft? Maar ze zijn nimmer los van Christus. Calvijn wordt het niet moe te betuigen, dat we dan eerst aan Zijn goederen genot hebben, als we Christus Zelf hebben.

De gemeenschap met Christus te ontvangen door Zijn Geest aan Zijn tafel en door Hem met Zijn gerechtigheid en leven..wat een rijk geheim is dat. Het is een grote verborgenheid, maar gaat niet buiten hen om. De Zijnen hebben er weet van als zij in de oefening van het levende geloof eten en drinken aan de dis des Verbonds. Hoe rijk dáár te bevinden: gevoerd-te-zijn in het wijnhuis onder de banier van Zijn liefde!

...als de verdiensten Zijns lijdens en stervens..

Door de mededeling van Christus en Zijn goederen is er het genieten. Dat is de goede volgorde. Genieten is vrucht van die mededeling in de zielen van in zichzelf arme zondaren. Het gaat weer om een geestelijke zaak, die alleen door het geloof gekend wordt. We genieten hier beneden niet van een maaltijd, als we er geen smaak in gekregen hebben. Aan deze geestelijke tafel wordt de "smaak des geloofs" gekend!

Door dat geloof wordt Christus omhelsd "niet als van verre verschijnende, maar Zich met ons verenigende" (Calvijn). Dat geeft geestelijke voeding en versterking. Dat doet Hem-Zelf genieten. Het vervult hun ziel met het leven uit Hem, geeft verwondering over Hem en blijdschap in Hem. Hij woont door het geloof in

hun harten. Apart wordt hier genoemd het genieten aan Zijn tafel van "de verdiensten Zijn lijdens en stervens". We kunnen wel zeggen dat dit zo'n enige plaats inneemt bij de rechte viering van het Heilig Avondmaal.

Aan die tafel wordt de lijdende en stervende Christus in de tekenen vertoond. Zijn hartelijke liefde en trouw "dat Hij Zichzelf gegeven heeft tot in de dood" worden daar gepredikt. Zonder die liefde en trouw is het ondenkbaar. In het Avondmaalsformulier worden die zo krachtig benadrukt. Het "Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven" wordt in het breken van het brood en het vergieten van de wijn verkondigd. Daarin is al dat genieten van de verdiensten van Zijn lijdens en sterven. Dat is er in het heilig overdenken van wat het Hem gekost heeft. Daar zinken Gods kinderen weg in verwondering dat Hij Zich voor zulke mensen gegeven heeft.

Maar dat genieten is er vooral bij het eten van Zijn gekruisigd lichaam en het drinken van Zijn vergoten bloed in geestelijke zin. Daardoor worden ze gelaafd en gespijsd ten eeuwigen leven. Door het geloof krijgen ze deel aan de vruchten van Zijn verdienend lijdens en sterven. Dat geeft een heilige blijdschap van binnen in het hart over de vergevende genade Gods vanwege Zijn verdienste. Dat doet de kracht van het leven gevoelen uit Hem vanwege Zijn neerdalen tot in de dood.

Nee, het is geen genieten voor zichzelf alleen. Dat verwijt wordt wel eens geuit aan degenen, die ervan spreken. Het lijkt wat dat betreft wel eens alsof er in onze tijd niet meer van getuigd mag worden. Het gaat immers, zegt men, om de eer van God, om de eer van de Koning. Dat laatste is uiteraard helemaal waar,

maar zij die wezenlijk de gemeenschap met Christus en de vrucht ervan voor eigen hart kennen, verheerlijken God in Christus, in Zijn nameloos grote en onverdiende verdiensten van Zijn lijdens en sterven!

Onze arme en troosteloze ziel...

Laten we er niet aan voorbijgaan dat hier gesproken wordt van "onze arme en troosteloze ziel". De Heere voedt, versterkt en vertroost door het eten van Zijn vlees en Hij verkwikt en vermaakt door de drank van Zijn bloed juist de armen en troostelozen in zichzelf. We vinden dezelfde toonzetting weer in ons Avondmaalsformulier, als we daar lezen van "de bezwaarde en verslagen harten der geloven".

Arm zijn ze vanuit zichzelf vanwege de breuk, die zij veroorzaakt hebben, vanwege de smartelijke aanwezigheid van hun zonden en afmakingen tegenover de Heere, vanwege het zo weinig strijden tegen de wereld, de zonde en de duivel. Troosteloos zijn ze, omdat ze zichzelf geen troost kunnen bereiden. Niet door hun werken, die tegen hen getuigen en niet door hun vroomheid en aangename tijden. Troosteloos zijn ze ook bij de verdrukking, die hun deel is van wereld en naamchristendom.

Nee, niet die naderen met eigen rijkdom en in eigen hoogheid delen in de geestelijke rijkdom, die aan deze tafel geschonken wordt. Het blijft hun vreemd. Zij missen ontdekkende genade in hun leven. 't Gaat om hen die met hun arme en troosteloze zielen worden uitgedreven, eenmaal en telkens weer. Om daar te ontvangen de vertroosting van Zijn genade. "Maar op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft".

D. Slagboom.

zit ook een stekker aan een lamp, of iets dergelijks. Doch als de stekker niet in het stopkontakt gestoken wordt, dan blijft het donker. Doch niet zodra wordt de stekker in het stopkontakt gestoken of het licht gaat branden. Met dit beeld zal wel niemand moeite hebben om het te verstaan. Breng dit nu eens geestelijk over.

Jezus Christus is de grote Lichtcentrale. Doch als de stekker van ons leven niet met Hem in verbinding wordt gebracht, dan blijft het donker. Wil het licht opgaan in mijn/jullie leven, dan moeten wij dus in kontakt met Jezus komen. Dat is een wonderlijke zaak. Het kontakt wordt nooit vanuit de mens tot stand gebracht.

Het is geen overbodige zaak, om dit met nadruk te zeggen. Want er zijn mensen die dat denken. Het zalig worden gaat dan niet van God uit, doch van de mens. Dat is in strijd met het Woord van God, dat ons duidelijk leert dat er niemand is die God zoekt, ook niet tot één toe. Dat is ons uit de geschiedenis van de Samaritaanse vrouw wel duidelijk gebleken. Zij heeft niet naar de Heere gevraagd. Doch de Heere heeft naar haar gevraagd. Hij is de Eerste geweest. En dat is Hij nog. Hij blijft dat ook. Hij is ook de Laatste. Dat wil met andere woorden zeggen: Zalig worden is van a tot z een eenzijdig Gods werk.

Dat kontakt ontstaat in het uur van de wedergeboorte. De zondaar wordt dan door een levend geloof de Heere Jezus Christus ingelijfd. Zo is het ook die vrouw vergaan. Het licht was daardoor opgegaan in haar duistere leven. Zij had kennis gekregen van zichzelf en ook van Hem Die het Licht der wereld is. De "vreemde Joodse man" had Zich aan haar als de Christus geopenbaard. Daardoor kende zij Hem. Hem te kennen is nodig om zalig te kunnen worden. "En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt" (Joh. 17:3).

Door het kontakt was deze "duistere vrouw" een "licht" in de wereld geworden. Als zodanig is zij ook naar haar stad gegaan: Sichar. Zij was haar watervat vergeten, doch zij was vol van levend water geworden. Zij ging getuigen van Hem, Die haar al de waarheid had gezegd. Hij had haar daarmede getoond alles te weten. Voor Hem is niets verborgen. Heel haar zondige leven was door Hem bloot gelegd.

Dat was vrucht van Zijn profetische bediening.

Voor de jeugd (30)

De Samaritaanse vrouw

Beste vrienden

"Zij dan gingen uit de stad en kwamen tot Hem **Joh. 4:30**

De Samaritaanse vrouw heeft met Jezus gesproken. Jezus heeft ook met haar gesproken. Het is voor haar een onvergetelijk kontakt geworden. Mogelijk kennen mijn lezers ook zulk een kontakt in hun leven. Echt kontakt! Dat is al weer zo'n woord dat

mij aan het denken zet. We leven in 1994. Dat is een heel andere tijd dan waarin de vrouw leefde, die al zoveel aandacht heeft gekregen. Jezus gebruikt beelden ontleend aan de tijd waarin Hij op deze aarde rondwandelde. Wij mogen daarom ook beelden gebruiken, die ontleend zijn aan de tijd waarin wij leven.

Ik denk aan het elektrische licht. Daar zit een stopkontakt in de muur. Doch dat geeft op zichzelf geen licht. Daar

Doch daar is het niet bij gebleven. Hij ontdekt niet alleen aan de zonden. Hij laat ook weten dat er vergeving is van de zonden. Dat is die vrouw ook aan de weet gebracht. Dit heeft haar blijdschap in het hart gegeven. Hij was Koning in haar leven geworden. Zij was als "één die tot het zeer vrijwillige volk behoorde" in Zijn dienst gekomen. Vandaar dat zij een "goed gerucht" van Hem verspreidde.

Een ieder die met de Heere Jezus in contact komt, krijgt "licht" in zijn leven. Hij wordt ontdekt. Doch daar laat de Heere het niet bij. Als er alleen maar ontdekking zou zijn, dan zou men in de wanhoop verdagen. Hij laat ook weten dat vergeving bij Hem te verkrijgen is. "Maar neen, daar is vergeving; altijd bij U geweest. Dies wordt Gij HEER" met beving, Recht kinderlijk gevreesd". Mogelijk klinken deze regels jullie bekend in de oren. Gelukkig als zij ook weerklank vinden in het hart. Dan blijft de "kinderlijke vreze" niet achterwege. Dan krijgt men lust om de Heere te dienen. Om goed van Hem te getuigen.

Het moet die lieden van de plaats van haar inwoning wel wonderlijk in de oren geklonken hebben. Zij kenden natuurlijk allemaal die vrouw. Iedereen wist dat zij al vijf mannen had gehad, en dat zij nu met de zesde zat te hokken, om het maar heel eenvoudig te zeggen. Eerbied heeft zij, wat haar leven betreft, bepaald niet afgedwongen. Mogelijk ging men, als fatsoenlijke burgers, wel met een boogje om haar heen.

En nu vroeg zij ineens de aandacht van haar medestadgenoten. Niet voor haar zelf, maar voor Jezus, Die Zich aan haar had geopenbaard als de Christus. Haar getuigenis ging als een lopend vuurtje van mond tot mond. De mensen kwamen hun huizen uit. Men wilde het zelf horen. Men wilde zelf die "bekende vrouw" wel zien. En ieder die op haar weg kwam, werd verteld wat zij had ondervonden.

Zo stel ik mij althans de gang van zaken voor. De een stak de ander aan. Men wilde die "Mens, Die door de vrouw als de "Christus" werd aangeduid zelf wel zien".

"Zij dan gingen uit de stad en kwamen tot Hem". Het staat er zo heel eenvoudig en toch zoveel betekend. Zij zeiden niet: "Die vrouw is niet goed", of iets dergelijks. Dat had de reactie kunnen zijn. En dat is zo menigmaal de reactie. Want de enige Naam, die onder de hemel tot zaligheid gegeven is, Die is en Die wordt

zo menigmaal verkondigd. Doch hoe reageert men daarop? De meeste mensen hebben er in het minst geen interesse voor. Anderen spotten er mee. Niet zelden worden degenen die een goed getuigenis van de Heere geven, voor "niet goed" verklaard. Of men neemt het voor kennisgeving aan. Men gaat niet uit om zelf met Hem in contact te komen. Men heeft in het minst geen behoefte aan Hem. Men redt het wel zonder Hem. Doch het eind zal de last dragen. Want wie zonder belangstelling voor Jezus door het leven gaat, zal eenmaal zonder Jezus voor God moeten verschijnen. En hoe zal het de zodanigen dan vergaan? Hen staat niets anders te wachten dan de eeuwige ondergang.

"Zij dan gingen uit de stad en kwamen tot Hem".

Hoe is het met ons? Want ook deze regel heeft ons iets te zeggen. Hoe menigmaal hebben jullie het mogelijk al gehoord, dat Jezus er is. Dat hij de Christus is. Degene die van God in deze wereld gezonden is, om zondaren zalig te maken. Niet om te verderven, maar om te behouden. En hoe reageren wij? Mogelijk zeer onverschillig. We weten het wel. We horen het wel. We hebben het al zo menigmaal gehoord. Het is altijd weer hetzelfde. Het zegt ons niets meer. Het doet ons ook niets. We gaan niet uit tot Hem. We zetten er geen stap voor. We blijven rustig waar we zijn. We hebben eigenlijk een hekel om naar de kerk te gaan. We denken er sterk over om maar "af te haken". Dat is natuurlijk verschrikkelijk, als zó onze reactie is.

Misschien zegt wel iemand: "Ik ga mijn leven lang al naar de kerk. Het heeft mij nog nooit iets gedaan".

Dat kan waar zijn. De waarheid is dan nog nooit tot je doorgedrongen. Laten de Samaritanen je nog tot je jaloersheid verwekken. Want anders zullen zij in de dag der dagen nog tegen je opstaan. De lieden van Sichar hebben zich bekeerd op de prediking van die "lichte vrouw". En als wij dan onbekeerd blijven, kun je de predikers niet de schuld geven. Je zult het dan je zelf moeten doen. Ga daarom naar Hem heen. Het kan nog. Het mag nog. Het moet! Zalig wie het doet!

Hij zal daarvoor niet zichzelf prijzen, doch Hem, die het hart heeft willen neigen. Het is wel wonderlijk, maar waar.

Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

Herhaalde oproep

Deputaten van de buitenlandse zending zijn dankbaar dat zij D.V. kunnen voorzien in de vacature van Ds. H. Jonkman.

In de opvolging van Ds. M. Rebel als docent aan de Bijbelschool "Mukhanyo" in KwaNdebele, dient nog voorzien te worden.

Deputaten zoeken een chr. geref. predikant, die bereid is met name voorgangers van de "Onafhankelijke Kerken" de bijbel te leren lezen.

Mocht iemand willen solliciteren: tot 25 mei a.s. is daartoe te gelegenheid.

De sollicitatie dient gericht te worden aan:

Deputaten voor de buitenlandse zending

p/a Postbus 334

3900 AH Veenendaal.

Woord & Daad

Het bestuur van Woord en Daad heeft recentelijk besloten haar werkgebied uit te breiden met Ethiopië. De omstandigheden in dit Oost Afrikaanse land, dat vele jaren heeft moeten zuchten onder een communistisch regiem en vele malen werd geteisterd door droogte en hongersnood, ondersteunen deze beslissing.

Afgaande op recente publikaties van de Verenigde Naties, is een volgende hongersnood op komst.

Woord en Daad zal zich in eerste instantie richten op kindershulp in de stad Dessie, waar vele tienduizenden verstoken zijn van de meest elementaire levensbehoeften. Het betreft hier 200 kinderen in de schoolgaande leeftijd, voornamelijk oorlogswezen en -halfwezen, die zijn ondergebracht in pleeggezinnen. Voedsel, kleding, medische zorg en christelijk onderwijs, behoren tot de hulp. De kinderen krijgen les in de gebouwen, die door de aktie van Terdege/ZOA gefinancierd konden worden.

Voorts wordt in Addis Ababa gestart met een hulp-/opleidingsprogramma. Het betreft hier 150 kinderen, op een enkele uitzondering na allemaal beneden de 5 jaar, komend uit gezinnen met alleen een moeder. De bedoeling is deze moeders, voornamelijk oorlogsweduwen, binnen 3 jaar op te leiden, zodat zij zelfstandig voor hun gezinnen kunnen zorgen. Na 3 jaar kan weer een volgende groep worden geholpen. Een ambiteus plan, dat

getekend mag worden tot de weloverwogen ontwikkelingshulp.

Omtrent een aantal andere hulpaanvragen is nog geen beslissing genomen.

In totaal omvatten de hulpaanvragen vele honderdduizenden guldens. Woord en Daad hoop deze gelden op de haar gebruikelijke wijze bij elkaar te krijgen.

Nadere informatie omtrent dit persbericht: Afd. voorlichting, Woord en Daad-Gorinchem.

U kunt ons bereiken onder nummer 01830-24288.

Boekbesprekingen

Ds. J. van Amstel, **Meer dan verplegen**, 116 blz., f 19,95, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Leiden.

Het boekje bevat acht hoofdstukken: 1. Verpleging en pastoraat. 2. Aids, het zal ons een zorg wezen. 3. In hoeverre is ziekte straf van God? 4. Orgaantransplantatie en donorcodicil. 5. De belevingswereld van ouderen. 6. Liefdevolle zorg voor onze demente naaste. 7. Stervensbegeleiding. 8. Stervensgenade. In kort bestek komen veel zaken aan de orde. Enkele dingen willen wij noemen. Op blz. 24 waarschuwt de schrijver tegen ziekbedbekeringen. Op blz. 64 worden vier voorwaarden weergegeven die prof. Velema stelt aan orgaantransplantatie. Op blz. 89 wordt terecht ervoor gepleit dat de eigen pastor zelf de ouden van dagen bezoekt in tehuizen waar zij verblijven. Terecht wordt ook gesteld op blz. 97 dat er op Bijbelse wijze gesproken dient te worden over sterven en alles wat daarmee verbonden is. Ook wordt in het boekje gewezen (blz. 109) op de invloed van een ziekteproces en medicijnen op de geest van een mens. We lezen in de inleiding: "Ieder die in dit werk bezig is, begeert meer dan verplegen." We dachten bij onszelf: Dit zou wel zo moeten zijn, maar het is helaas soms (vaak?) anders. De auteur biedt niettemin een bruikbare handreiking aan hen die werken in de gezondheidszorg.

Ds. J.H. Velema, **Veelvuldig vragen naar de weg**, deel 8, 141 blz., f 23,50, Uitgeverij Kok Voorhoeve, Kampen in samenwerking met de evangelische omroep Hilversum. Het boekje bevat een viertal rubrie-

ken: Bijbeluitleg, rondom de leer van de Kerk, geloofsleven en christelijk leven. Achter elk artikel zijn een aantal gespreksvragen opgenomen. Vele onderwerpen komen in kort bestek aan de orde. Wat het woordgebruik betreft willen we ons een enkele opmerking veroorloven. Het woord "hemeltelegram" (blz. 45) zouden we liever niet gebruiken. Op blz. 52 zouden we liever spreken van dwaze maagden dan van dwaze meisjes. Op blz. 88 lezen we dat Bijbellezen toch geen verplicht nummer is. Blz. 54, 80 en 136 hadden voor dit boekje omgewerkt moeten worden. Een woord als "Blagueur" (blz. 116) zal niet ieder onmiddellijk duidelijk zijn. Met instemming lezen wij op blz. 77 "Het geloof wordt te gemakkelijk voorgesteld als men de zonde en het zondaren vergeet of dat van minder betekenis acht. Dan doet men tekort aan de ernst van het Evangelie en kweekt men schijn geloof". Maar op blz. 78 lezen we dat geloven moeilijk zou gaan als we het zelf zouden moeten doen. De auteur zal het met mij eens zijn dat dit anders omschreven dient te worden. Van nature is het niet moeilijk, maar onmogelijk om te geloven! Er zou meer te noemen zijn. Onze vragen en kritische opmerkingen betekenen geenszins dat het boekje geen waardevolle bouwstenen zou bevatten om na te denken over de aangesneden zaken.

AvH.

De heer G.J. van den Enden en Ds. P. de Vries, **Een gezant van de Koning**, 83 blz., f 10,50, Uitgeverij Gebrs. Verloop, Alblasserdam.

Dit boekje bevat herinneringen uit het leven van H. Hofman, Evangeliedienaar te Schiedam. Voorin een foto van H. Hofman. Het woord vooraf is van Ds. P. de Vries. In dit keurig uitgevoerde boekje komen aan de orde: de levensloop, het kerkelijk standpunt, gemeente en pastoraat, leer en prediking van Ds. H. Hofman. Dan volgen een aantal herinneringen aan hem. Vervolgens de toespraak van dhr. G.J. van den Enden gehouden bij het veertig-jarig ambtsjubileum van Ds. Hofman. Tenslotte een preek over Romeinen 3:24 van de hand van Ds. Hofman. We zouden vele dingen kunnen aanhalen die we met instemming gelezen hebben. Om u een klein beetje een indruk te geven citeren we wat we lezen op blz. 34 "God heeft nooit godsdienstige mensen gemaakt; dat

doen de mensen zelf. Hij wil ons tot godvrezenden en godzoekenden maken. Hij zegt ons: Je hebt een hart dat niet deugt, Hij zegt niet: je hebt een hart waar wel lieve dingen in wonen. Daarom leert Hij ons dat wij van nieuws geboren moeten worden." Zeker voor hen die onder Ds. Hofman gekerkt hebben een boekje dat zal aanspreken en herinneringen zal oproepen.

Jonathan Edwards, **Een schuilplaats in gevaren**, 103 blz., f 17,90, Uitgeverij Den Hertog B.V., Houten.

Jonathan Edwards is geboren op 5 oktober 1703 in East Windsor, een plaats in het noordoosten van de Verenigde Staten. Hij stierf in 1758. Zijn grootvader was de bekende predikant Samuël Stoddard. Onder Edwards ontstond de zogenaamde "Grote opwekking". In de nadagen van deze opwekking werd Edwards afgezet omdat hij leerde dat het bezit van het ware geloof nodig is om toegang te krijgen tot het Heilig

*Gedenkt uwer voorgangeren,
die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling.*

Hebr. 13 : 7.

In diepe verslagenheid en met ontroering nam de kerkeraad van de Christelijke Gereformeerde kerk te Noordeloos kennis van het plotseling overlijden van zijn geliefde oud-predikant

DS. B. BIJLEVELD

in de leeftijd van 71 jaar.

Hij mocht de gemeente in de jaren 1951-1960 in grote getrouwheid dienen. Bij velen in de gemeente nam hij en zijn vrouw een grote plaats in.

Sterke de Heere mevr. Bijleveld in dit smartelijke verlies met Zijn vertroostende genade.

Namens de kerkeraad,

Ds. B. de Romph, praeses
C. den Hartog, scriba.

Noordeloos, 7 mei 1994.

Avondmaal. Het werkje dat voor ons ligt bevat vijf preken opnieuw uit het Engels vertaald door dhr. M. Krijgsman. De oorspronkelijke titel is veranderd. De titel luidt nu: "Een schuilplaats in gevaren." De eerdere uitgave heette: "Zondaren in de handen van een vertoornd God", wat ontleend was aan de eerste preek over Deut. 32:35.

De toorn en gramschap Gods wordt Bijbels getekend. De tweede preek over Psalm 25:11 handelt over vergeving voor de grootste der zondaren. De derde preek gaat over Jesaja 32:2. De vierde en vijfde over 27:10b "Het gebrek van huichelaren in de plicht van het gebed." Edwards behandelt de vraag hoe het komt dat huichelaren vaak een tijdlang God aanroepen. Ook

hoe het komt dat zij na een poos in grote mate nalatig worden in de beoefening van deze plicht. Ook somt hij redenen op waarom dit de gewoonte van huichelaren is. Een inhoudsrijk boekje. Ieder onderzoekt zichzelf.

ADRESWIJZIGING:

ds. P. van Zonneveld,
van 's-Gravenhage-
Scheveningen naar:

F.A. Molijnlaan 27, 8071 AA
Nunspeet, tel. 03412 - 62152.

Mac Cheyne:
Laat u met God verzoenen
Een bundel in eenvoud, helderheid
en bewogenheid **f. 18.90**

wij zijn er voor u
BOEKHUIS het KOMPAS
SCHERPENZEEL
Dorpsstraat 164, 03497-4355

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.
Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**
Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

*Plaats uw
familieberichten
in
Bewaar het Pand*

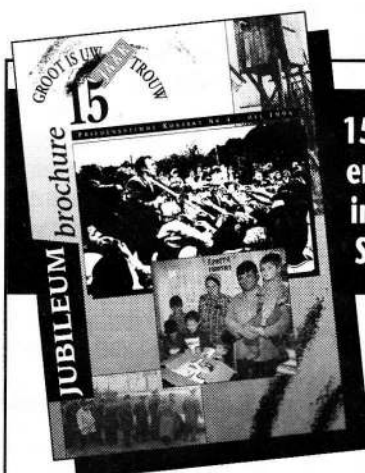
Kooiman Systems • Software • Supplies • Support • Service Barendrecht

Als u een adres
zoekt waar u
terecht kunt met al
uw vragen over
automatisering,
hebben wij een tip
voor u. Neemt u
eens contact op
met KSB, de
veelzijdigheid zit
'm zelfs al in de
naam.

**alle
disciplines
in één
naam,
onder één
dak,**

KSBAUTOMATISERING

Kempelaar 39 Barendrecht Tel. 01806-19477 Fax 01806-18800

**15 jaar gebed voor
en hulp aan christenen
in de voormalige
Sovjet-Unie.**

Wat er in die 15 jaar
is gebeurd en
veranderd, staat
beschreven in onze
jubileumbrochure.

U kunt één of meerdere exemplaren van
deze brochure **gratis** bij ons aanvragen.

Bel: 01820-38544
of schrijf een briefje naar:

Friedensstimme,
Postbus 15
2800 AA Gouda
GIRO 4132334

**GROOT IS UW
15 JAAR
TROUW**

STEM VAN DE VREDE
FRIEDENSSTIMME
ГОРОС МИРА

VOOR BIJBELS
IN STATENVERTALING

**Bijbels in
handzaam
formaat**

Stevig gebonden, formaat 10 x 16 cm.
Achterin tien landkaartjes in kleurendruk
en een verklarende woordenlijst met 350
moeilijke woorden uit de Statenvertaling.

S20 zonder Psalmen en
Formulieren **f 25,00**

S21 met Psalmen en
Formulieren **f 31,00**

(voor scholen geldt een kortingsregeling)

In de boekhandel verkrijgbaar en in onze bijbeldepots. Een
uitgebreide folder wordt u op verzoek toegezonden.
Bestellingen zonder postzegel naar:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
Antwoordnr. 2809, 4140 WB Leerdam, tel. 03451-10155